

UN NOU PARTIT PER A UNA NOVA ETAPA

El motiu d'aquesta ponència és intentar arribar a decisions polítiques del màxim consens que marquin el camí a seguir pel nostre partit, i explicar en aquest Congrés la posició d'Esquerra Socialista a partir de les nostres reflexions –i dels comentaris que han generat- després de les eleccions del 3 d'abril.

ANÀLISI I REFLEXIONS D'ESQUERRA SOCIALISTA DESPRÉS DE LES DARRERES ELECCIONS ABRIL 2011

L'anàlisi que va fer l'executiva sobre els resultats electorals –tot i apuntar algunes reflexions molt vàlides- ens va semblar insuficient i vam creure que calia fer una autocrítica de la nostra actuació política que anés més a l'arrel. I l'autocrítica suposa reconèixer errors i aprendre'n per trobar solucions que ens portin a noves vies per aconseguir els nostres objectius com a partit, des de la coherència ideològica i la connexió amb la ciutadania i l'electorat.

1. La ideologia

En el nostre document dèiem “Cal una reflexió de fons sobre el sentit de la nostra política i sobre la identitat de l'esquerra en el marc de la mundialització neoliberal”. També dèiem que el programa presentat no havia defensat els valors d'esquerres, que nosaltres creïem que havíem de proposar a la ciutadania com a partit socialdemòcrata, i que el nostre discurs i les nostres propostes havien estat poc diferents de les dels altres partits.

La ideologia és la base que uneix un projecte polític honest i la coherència en qualsevol proposta o actuació és fonamental per guanyar la confiança de la ciutadania i fer avançar la societat.

El nostre partit, darrerament, no ha estat tan coherent com nosaltres pensem que havia d'estar amb la seva línia ideològica, oblidant certs plantejaments amb el pobre argument que no era el moment adequat per portar-los a terme. I això, sense un debat intern que donés al nou plantejament la necessària legitimitat.

Conseqüència de l'anterior ha estat la desmobilització de les comissions on s'exerceix el treball ideològic del partit i d'on surten les propostes polítiques, amb el resultat d'una preocupant desmotivació pel debat i el treball polític real.

En aquest moment creiem que és urgent que, en línia amb la socialdemocràcia europea, es promogui dintre del Partit un debat ideològic real, assentant les bases en què hem de basar la nostra proposta política futura, adaptant la

nostra ideologia socialdemòcrata a la societat actual i donant solucions reals i vàlides per augmentar la justícia social i la igualtat d'oportunitats.

2. Funcionament del partit i lideratge

En el nostre document continuem dient: " Hi ha hagut una desconexió entre Govern, grup parlamentari, comuns i partit." "El funcionament habitual del partit és rígid, poc flexible i convida poc a la participació amb un cert temor de la gent a dir el que cadascú pensa. Aquest temor a expressar-se és un dèficit democràtic greu".

Pel que fa al segon paràgraf -el que es refereix al greu dèficit democràtic que suposa el temor a expressar-se- ens preocupa fins a quin punt resulta condicionada la llibertat d'expressió a causa de la por a la desacreditació posterior que es pot patir. A tall d'exemple sols cal recordar les reaccions que hi ha hagut, des d'alguns dels sectors que donen suport al lideratge actual del partit, després de les nostres reflexions. La llibertat d'expressió comporta respecte a la diferència d'opinió i no desqualificació i desprestigi.

Una bona coordinació i cooperació dintre del partit i amb els seus representants polítics és bàsica. Tots els càrrecs del partit –especialment els de més responsabilitat- han d'aconseguir fomentar un cercle virtuós que es retroalimenti i potenciï el partit i les persones que el representen, amb el seguiment d'una mateixa línia política coherent.

Des de les comissions de treball hi ha una gran dificultat per incidir en les decisions dels responsables polítics del partit, siguin comunals, parlamentaris o governamentals quan ha estat el cas, la qual cosa provoca una altra vegada la desmotivació en la participació en aquestes comissions i la inhibició en l'esforç i el treball dintre del partit.

Al PS, des de sempre, hem tingut un lideratge molt fort i jerarquitzat amb una gran concentració de poder. Aquest model –el d'un partit amb una forta jerarquia- comporta problemes a molts nivells: el del control i distribució de la informació, que empobreix el debat i la participació; el de la confecció de les llistes electorals i la designació de càrrecs públics, que amenaça amb derives endogàmiques o clientelars, en detriment del propi partit; el de la desmotivació de la militància, excessivament allunyada dels centres de decisió, etc.

Hem d'evitar que aquest model, que a nivell executiu i d'administració pot tenir certs avantatges, condemni el funcionament i els valors del partit.

Cada líder té la seva manera de liderar, però, independentment de l'estil, el lideratge porta implícit el desgast del líder. Ho hem pogut veure a Catalunya, a Portugal, a les Balears, per parlar del món socialista, on els resultats electorals han dut aparellat el relleu al capdavant dels partits respectius. Demanar l'assumpció de responsabilitats segons el grau de decisió que s'ha ostentat no

vol dir culpabilitzar ningú -la responsabilitat és sempre plural i compartida-, i és intoxicar el debat confondre una proposta de canvi de lideratge, com a estratègia normalitzada dintre de la política democràtica i pel bé del futur del projecte, amb dir que s'està fent personalisme o que és propi de deslleials.

Davant la situació actual cal una renovació profunda en el funcionament del partit i un nou lideratge adaptat al moment actual i, el més important, cal que la ciutadania rebi de manera molt clara aquest missatge.

3. Un breu històric i alguns comentaris

El 13 de maig la militància va rebre l'anàlisi feta pel grup de companys d'Esquerra Socialista i el dia següent vam poder llegir als mitjans com el nostre Primer Secretari qualificava el document de "baixa qualitat política". Ho recordem només per posar un exemple del que pensem que és un funcionament negatiu del partit que es transmet a la ciutadania.

El 15 de maig la militància també va rebre un comunicat anònim enviat pel partit que diu que l'anàlisi d'Esquerra Socialista no recull la voluntat de la majoria de militants i simpatitzants del partit. Aquesta sorprenent afirmació, la "qualitat política" de la qual no qualificarem, només pot estar concebuda per persones que es creuen dipositàries de la voluntat del partit, perquè el que és segur és que no hi ha hagut cap pronunciament de la militància.

Al mateix temps, Esquerra Socialista –en sintonia amb el que es deia al document d'anàlisi: "Hem de ser capaços d'elegir una executiva d'unitat..."- participava amb altres companys en un grup per crear una candidatura consensuada que representés les diferents sensibilitats del partit en els tres càrrecs principals del Comitè Executiu. En la següent reunió els companys més vinculats al lideratge del partit –i que van resultar ser signataris del comunicat del 15 de maig- van trencar el diàleg i les negociacions amb Esquerra Socialista en no compartir l'anàlisi que havíem fet.

El dia 25 de maig se celebra la reunió en la que Esquerra Socialista havia convidat tota la militància per compartir reflexions. D'aquí surt una comissió, amb majoria de persones no pertanyents a Esquerra Socialista per intentar, per una segona vegada, consensuar una candidatura en la que tots els sectors del partit se sentissin representats. A aquesta comissió no se li dóna ni l'oportunitat de parlar. La candidatura oficialista que es presenta en aquest Congrés, malgrat que formalment, a la teoria, explicaven que pretenien cercar un consens, a la pràctica van dir que havien decidit presentar-se i que no volien negociar amb Esquerra Socialista.

És amb les maneres –i no les persones- com s'ha format aquesta candidatura que avui es presenta al comitè executiu, les formes i les actituds, que no són

les nostres i que mostren en realitat una forma de pensament, amb les que ens volem pronunciar avui en total desacord.

La imposició no pot substituir la negociació i el diàleg. Reivindiquem el respecte a les minories –si aquest fos el cas-, el respecte a la pluralitat i a la diversitat com a valors específics de l'esquerra, que no han tingut en compte els nostres companys de la candidatura, fent una exclusió total del sector que s'ha manifestat públicament més crític, el que condiona una vegada més la llibertat d'expressió i qüestiona el futur de la participació d'aquest sector dintre del partit.

És inadmissible per a nosaltres acceptar aquestes actuacions intransigents. Estem en un moment en què el partit demana fer una reconstrucció i és necessari posar en joc tot el nostre potencial polític disponible per poder ser una alternativa real als nostres adversaris polítics.

Per tot l'anterior no podem donar el nostre suport a aquesta candidatura que resta i exclou en comptes d'integrar i sumar i, compromesos amb els valors abans mencionats, no hem volgut presentar una candidatura alternativa per no crear més divisió i trencament.

PROPOSTES DE FUTUR:

UNA NOVA POLÍTICA PER A UNA NOVA SOCIETAT

En aquest moment, des de l'esquerra hem de respondre a la fal·làcia de la dreta que vol despolititzar les solucions i l'ordre social. Últimament la dreta pregona que no hi ha dretes ni esquerres i que s'han de buscar solucions tècniques i racionals, i parla d'ordre, eficàcia, flexibilitat i altres termes. Però les solucions poden ser racionals i eficaces però, sobretot, diferents si es conceben sota una ideologia de dretes o d'esquerres.

L'esquerra d'avui no pot acceptar la NO politització de la societat perquè si anul·lem el poder polític, que és l'única esperança d'igualtat d'oportunitats i justícia social que ens queda, prevaldran altres poders establerts, com el poder mediàtic o, sobretot, el poder econòmic i financer.

l es parla sovint del desinterès de la ciutadania per la política, però això no és cert. Hi ha una gran participació d'opinions a través de les xarxes socials, els mitjans audiovisuals, les organitzacions civils.... El que sí que hi ha és un gran desinterès de la ciutadania pels partits polítics.

En aquest moment hi ha un canvi real en els diferents mitjans i poders, amb un progrés de les interaccions ciutadanes a través de la tecnologia digital i una pèrdua de privilegi de la política formal, que es practica a través dels partits polítics.

Els partits polítics no han (hem) evolucionat, no han (hem) innovat en el seu funcionament i no donen (donem) les respostes que la ciutadania necessita, sinó que segueixen (seguim) ancorats en rutines i inèrcies de funcionament del passat.

Els partits polítics ens hem d'adaptar als temps actuals canviant el nostre funcionament. Hem de superar el valor que es dóna dintre dels partit a la pertinença sense discrepàncies i fomentar el debat continu com a manera de perfeccionament d'idees i reflexions, per sumar militants participatius, defugint tractar la militància com a servidors incondicionals al servei del partit.

Estem davant una nova era amb una nova manera de fer política, basada en la democràcia participativa i no en la jerarquitació, basada en el pluralisme que ofereix solucions vàlides per a la majoria, i en la cooperació i no en la competició que ens desgasta i anul·la moltes de les nostres capacitats.

La solució és més democràcia i millor democràcia. Més participació activa valorant les persones que expressen opinions pròpies, preferències i reflexions, tractant les diferències com a una riquesa i no com un inconvenient.

I, a més, en aquest moment hem de tenir en compte que els lideratges estan canviant. Els líders reals per a la societat no són els que ocupen un lloc més alt en la jerarquia de l'organització del partit, sinó que el poder del lideratge està representat per un equip amb capacitats diverses, que promou la cooperació i no la competitivitat, integrant les diferents idees de tots els membres de l'equip i fent que la intel·ligència col·lectiva del grup sigui superior a la de cada un dels seus components.

Si volem obtenir resultats eficaços, no podem ser dirigits més jeràrquicament. La veritable resposta és la construcció a tots els nivells d'intel·ligència diversa i cooperativa, en aquest moment en què se'ns plantegen desafiaments que no pot resoldre ningú de manera aïllada.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

En línia amb la socialdemocràcia europea demanem que es promogui dintre del Partit un veritable debat ideològic i una revisió de les diferents bases i procediments lligats a l'organització i el lideratge del partit, que contempli la necessària renovació de les persones i els equips que han d'encapçalar el nostre projecte en les futures conteses electorals i que permeti assentar sòlidament les bases en què hem de basar la nostra proposta política futura, adaptant la nostra ideologia socialdemòcrata a la societat actual i donant solucions reals i vàlides per augmentar la justícia social i la igualtat d'oportunitats.

Els òrgans del partit han d'assegurar els mecanismes participatius adequats per fer efectiu aquest debat i aquesta revisió, amb una posada en comú de les diferents propostes, i l'aprovació formal dels acords assolits abans de la fi del primer semestre del 2012.